Дунен халкъашта юкъера цIей даькъала хилда шун, тха хьамсара кхалнах!

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО

СВЕТ арадувл 1923 шера денз

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

20 (2645) | Ера, 8 март, 1962 шу. | Мах 2 кеп.

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Пленумах бола ИНФОРМАЦИОННИ ХОАМ

1962 ШЕРА 5 МАРТА ЙОККХАЧА КРЕМЛЕВСКИ ДВОРЕЦЕ ДIАЙОЛАЕЛАР КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА ПЛЕНУМ.

ПЛЕНУМЕ ДУВЦА ОТТАДАЬД ЮРТА БОАХАМА ДЕШ ДОЛА КУЛГАЛ ТОАДАРА ПАРТЕНА ХЬАЛХАШКА ЛАТТАЧА ДЕКХАРИЙ ХЬАКЪЕХЬАРА ДОШ.

«КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЯРА ХIАНЗАРА ЭТАПИ ЮРТА БОАХАМА ДЕШ ДОЛА КУЛГАЛ ТОАДАРА ПАРТЕНА ХЬАЛХАШКА ЛАТТА ДЕКХАРАШИ» ЯХА ДОКЛАД ЙИР КПСС ЦК ХЬАЛХАРЧА СЕКРЕТАРА, СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТА ПРЕДСЕДАТЕЛА НОВКЪОСТА Н. С. ХРУЩЕВА.

ЦК ПЛЕНУМА БАЛХАЦА ДАКЪА ЛАЦА ТIАБИЙХАБ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА СОСТАВА ЮКЪЕ БОАГIАШ БОАЦА ПАРТЕ ОБКОМИЙ ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРАШ, ЮРТА БОАХАМА ДЕШАШКА ХЬОЖАШ БОЛА СОЮЗНИ РЕСПУБЛИКАЙ КОМПАРТЕЙ ЦК, ПАРТЕ КРАЙКОМИЙ, ОБКОМИЙ СЕКРЕТАРАШ, АВТОНОМНИ РЕСПУБЛИКАЙ МИНИСТРИЙ СОВЕТИЙ, КРАЕВОЙИ ОБЛАСТНОЙИ КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИЙ СОВЕТИЙ ИСПОЛКОМИЙ ПРЕДСЕДАТЕЛАШ, ЮРТА БОАХАМА, ЗАГОТОВКАЙ, СОВХОЗИЙ МИНИСТРАШ, СОЮЗНИИ АВТОНОМНИИ РЕСПУБЛИКАЙ «СЕЛЬХОЗТЕХНИКА» ЯХАЧА ОБЪЕДИНЕНЕЙ ПРЕДСЕДАТЕЛАШ, ЮРТА БОАХАМА, ЗАГОТОВКАЙ, СОВХОЗИЙ КРАЕВОЙИ ОБЛАСТНОЙИ УПРАВЛЕНЕЙ НАЧАЛЬНИКАШ, «СЕЛЬХОЗТЕХНИКА» ЯХАЧА ОБЛАСТНОЙ ОБЪЕДИНЕНЕЙ ПРЕДСЕДАТЕЛАШ, ЦХЬАБОЛА IИЛМА-ТОХКАМА ИНСТИТУТИЙ КУЛГАЛХОЙ, МИНИСТЕРСТВАЙИ ЦЕНТРАЛЬНИ ВЕДОМСТВАЙИ ЛАКХЕХЬАРА БОЛХЛОЙ, ЦЕНТРАЛЬНИ ГАЗЕТИЙИ ЖУРНАЛИЙИ РЕДАКТОРАШ, КПСС ЦК-аи СССР-а МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ АППАРАТЕРА БЕХКТОККХАМЕ БОЛХЛОЙ.

КПСС ЦК ПЛЕНУМО ШИЙ БОЛХ ДIАХО БУ.

☆ ☆ ☆

1962-ча ШЕРА 6 МАРТА КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА ПЛЕНУМО ШИЙ БОЛХ ДIАХО БИР.

ПЛЕНУМЕ ЮВЦА ЙОЛАЕЛАР «КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЯРА ХIАНЗАРА ЭТАПИ ЮРТА БОАХАМА ДЕШ ДОЛА КУЛГАЛ ТОАДАРА ПАРТЕНА ХЬАЛХАШКА ЛАТТА ДЕКХАРАШИ» ЯХА НОВКЪОСТА Н. С. ХРУЩЕВА ДОКЛАД.

IУЙРИЙНАРЧА ЗАСЕДАНЕ КЪАМАЬЛАШ ДИР НОВКЪОСТАША: Г. И. ВОРОНОВА (РСФСР-а ЙОЛЧА КПСС ЦК БЮРО ПРЕДСЕДАТЕЛА ХЬАЛХАРА ЗАМЕСТИТЕЛЬ), Н. В. ПОДГОРНЕ (УКРАИНА КП ЦК ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРЬ), Ш. Р. РАШИДОВА (УЗБЕКИСТАНА КП ЦК ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРЬ), Д. А. КУНАЕВА (КАЗАХСТАНА КП ЦК ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРЬ), И. В. СПИРИДОНОВА (КПСС ЛЕНИНГРАДСКИ ОБКОМА ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРЬ), Ф. А. СУРГАНОВА (БЕЛОРУССЕ КП ЦК СЕКРЕТАРЬ), В. Ю. АХУНДОВА (АЗЕРБАЙДЖАНА КП ЦК ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРЬ), Д. РАСУЛОВА (ТАДЖИКИСТАНА КП ЦК ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРЬ).

САЙРИЙНАРЧА ЗАСЕДАНЕ КЪАМАЬЛАШ ДИР НОВКЪОСТАША: М. А. ОЛЬШАНСКЕ (СССР ЮРТА БОАХАМА МИНИСТР), И. И. БОДЮЛА (МОЛДАВЕ КП ЦК ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРЬ), Я. Н. ЗАРОБЯНА (АРМЕНЕ КП ЦК ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРЬ), Т. УСУБАЛИЕВА (КИРГИЗЕ КП ЦК ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРЬ), А. Я. ПЕЛЬШЕ (ЛАТВЕ КП ЦК ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРЬ), Б. ОВЕЗОВА (ТУРКМЕНИСТАНА КП ЦК ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРЬ), Т. И. СОКОЛОВА (КАЗАХСТАНА КП ЦЕЛИННИ КРАЙКОМА ХЬАЛХАРА СЕКРЕТАРЬ).

КПСС ЦК ДIАХО БУ ШИЙ БОЛХ.

Республика юрта боахама къахьегамхоша боккхача безамца еш КПСС ЦК мартовски Пленума материалаш. Сунженски района Ассински совхоза М. Дикая бригадир йолча йиълагIча бригада болхлой Пленума материалаш тIайола газет дешаш ба.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) звеньевая Н. Карпенко, болхлой Е. Сосова, А. Щербак, звеньевая Е. Лушникова, прицепщик С. Цветков, тракторист В. Кирна, звеньевая О. Карпенко, болхло А. Лукьянченко.

П. КАТАКОВА сурт.

СОВЕТСКИ КХАЛНАХАГА

Дунен халкъашта юкъерча кхалнаьха денца — 8-ча мартаца дувзаденна КПСС Центральни Комитето даь Кхайкарал

Деза новкъостий, кхалнах! Советски халкъа сий дола мехкарий!

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето чIоаггIа даькъала дувц шо дунен халкъашта юкъерча кхалнаьха денца — 8 мартаца, дерригача дунен тIарча къахьегача кхалнаьха барт-цхьоагIон денца.

Парте XXII-ча съезда исторически решенеша чIоаггIа политически производственнии хьинар айдаьча хьалашка дезду советски халкъо укх шера дунен халкъашта юкъера кхалнаьха ди. КПСС Программо, низ болча маяка хьисапе, сийрдабоах вайна коммунизмага бода никъ. Адамий историе чухь эггара хьалха социализм хьал а яь, коммунистически общество хьалъе доладеннад турпалера советски халкъ. Вай парте массанена а хозаргдолаш дIакхайкадаьд: «ХIанзара советски нах коммунизме бахаргба». Сийлахь-доккхача кхоачашде лерхIараша дуккхача адамий низ совбоаккх. Шоай деррига низаш, инициатива, хьинар дIалу вай мехкарча къахьегамхоша из дагалаттар кхоачашдара.

Дега дикахетар хул коммунистически общество хьалъерий хьалхарча мугIараштa юкъе миллионаш советски кхалнах болга ховш хиларах. Шоай декхар кIоаргга кхетадеш къахьег цар халкъа боахаме. Iилма, культура, просвещене, унахцIено лораяра даькъе, хьинаре дакъа лоац мехка общественнии политически вахара юкъе.

Советски обществе капитализмерчоа вIалла тара а доацаш, массадола хьал оттадаьд кхалнаьха кхетамаши творчески говзалаши дегIайоалаяра. Социализме мара кхаьчадац царга кортамукъа вахари лакха сага сийи. Общественни къахьегама юкъе дакъа лоацилга советски кхалнаьха дегаш хьоасташ, хьинар айдеш ираз совдоаккхаш дола гIулакх а хинна дIаэттад. Производства, Iилма, культура цхьаккха дакъа дац вай хIанз кхалнаха сий дола моттиг ца лоацаш. Кхо бIаь эзар совгIа кхалсаг я лор йолаш, 1 миллиони 400 эзари хьехархо, 150 эзар кхалсаг Iилман болх беш я. Халкъа боахама тайп-тайпарча доакъошка болх беш 47 миллион кхалсаг я. Социализмо овлангара хийцай къахьегама оамал, кхалсага шерра торонаш хьайийлай общественни производстве дакъа лацара. Балха ди лоацдаро, производствана механизации автоматизации яро, къахьегам аттача а боаккхаш, кхы а дукхагIа лакхбу халкъа боахамера кхалнаьха лоархIам.

Советски кхалнах боккха низ а хинна дIаэттаб коммунистически къахьегам бахьан долаш лелабеча дерригача халкъа боламе.

Общественни декхараш цIена кхоачашдарца шоашкара хьокхамаш гойт цар, кердача общества сага моральни дика гIулакхаш хьокх цар. Советски халкъо доаккхал ду городашкарчеи юрташкарчеи миллионаш болча къахьегамхошта маякаш хинна дIаэттача Гаганова Валентинас, Ахунова Турсунойс, Ли Любас, Заботина Зинаидас, Комиссарова Александрас, Заглады Надеждас, Гасанова Шамамас, Карачан Евас, производстве хьалха латтача башха-дикача кхычар а даьхача сийлахьча толамех.

Массанахьа а — заводашкеи фабрикашкеи, гIишлонашкеи транспортеи, колхозашкеи совхозашкеи, школашкеи больницашкеи, Iилма-тохкама институташка, лакхерча дешара заведенешкеи советски учрежденешкеи — вай башха-дикача кхалнаха беча балхо лакха мах байт партега, правительствага, дерригача советски халкъага. Миллион совгIа болча кхалнаха Советски Союза орденаши медалаши еннай. Даьхе бахьан долаш денал дола гIулакхаш карагIдаларах 76 кхалсага Советски Союза Турпал яха цIи еннай, 2876 кхалсага Социалистически Къахьегама Турпал яха цIи еннай, царех 24-нена «Серп и молот» яха шоллагIа дошо медаль еннай.

Парти раьза а йолаш ала йиш йолаш я, кхалнах паччахьалкхени общественнии балха дукхагIа юкъеозара хьакъехьа В. И. Ленина даь васкет ше сийленца кхоачашдаь хилар. Миллионаш кхалнах ба Советашка, профсоюзашка, партийнии комсомольскии органашка, кхыча общественни организацешка болх беш.

Укх деношка СССР-а Лакхехьарча Совете хоржамаш декийчлуш ба советски мохк. Советски халкъо доккха сий ду ший мехкарий, вай Даьхен паччахьалкхен Iаьдала лакхерча органе уж харжарца. ХIанзарча хоржамий кампане СССР-а Лакхехьарча Совета депутатий кандидаталла оттаяьй 390 кхалсаг, уж дукхагIа ба еррига капиталистически паччахьалкхенаш цхьана лаьрхIача цар парламенташка хержача кхалнахал.

Социалистически обществе санна йоакхо еш а дукха езаш а цIаккха а цхьаннахьа а хиннаяц кхалсаг — нана. Наьнеи береи боккъонца чIоагIа йоакхо ю СССР-е. Общественни фондий чотах вIашагIъехк берий консультацеш, шеръю яслейи берий бешамийи сеть, хьалъю школаш-интернаташ, пионерски лагераш, пионерий дворецаш. Деша даха ха кхачанза долча берий учрежденешка хьалкхеду 5 миллион совгIа бер. Школашка-интерназшка, дIаьхдаь ди долча группашка хIанз Iомадеш а хьалкхедеш а 1 миллиони ах миллиони гаргга бер да. ХIаьта семилетка чакхйоалаш алхха интернаташка дахаш а дешаш а шиъи ахи миллионал кIезигагIа доацаш бер хургда. Къаьстта чIоагIа йоакхо еш ба вайцига дукха бераш дола ноаной. Берашта паччахьалкхен пособи ийду цар. Сий дола цIераш а орденаши медалаши а тел царна.

Советски кхалнаха бокъонца гуш я тIеххьарча шерашка Коммунистически партеи Советски правительстваи кхоачашъяь социальни мероприятеш, хIара дезала вахар дIаьхегIа а сийрдагIа а хулаш латт, дизагIа кхоачашду цун культурнии духовнии эшараш.

Вай парте халкъа ираз бахьан лоаттабеча къовсама корта ба КПСС керда Программа толамца кхоачашъяр. ДегIадоагIаш дола сага материальнии культурнии эшараш бокъонца а дизза а кхоачашдара хьакъехьара дерригача дуненна бола хьокхам ба Советски Паччахьалкхе. ЛоархIам боллаш хувцамаш хургда Советски кхалсага вахаре. Дизза дIадаргда вахаре кхалсага нийса бокъо ца хиларах юхедисараш. Кердача обществас мукъабоахаргба кхалнах цIагIарча халонех. Гаргарча шерашка дикка дукхагIа хургья столовеш, бытовой гIулакх ду предприятеш, цIагIарча боахама шерра юкъейоагIаргья бытовой машинаш. Историе чухь эггара хьалха вайцига вIаштIехьдаргда ираз дола нана хилар халкъа вахар тоадара болча къахьегаме, Iилма, литература, искусство дегIайоалаяра, общества гIулакхашта доал дара юкъе кхалнаха тIехь-тIехьагIа хьинаре а творчески а дакъа лацарца цхьан тардара мел эша деррига хьалаш.

Советски Союза а социализма кхыча мехкий а хьокхамо дог айду капиталистически мехкашкарча кхалнаьха эксплуататорий экономическии, социальнии, политическии Iоткъама духьал цар лоаттабеча къовсаме. Вай деношка кхалнахах капитализма низ-Iоткъама духьал, къахьегамхой хьашташ кхоачашдара тIехьа къовсам лоаттабу хьинарера низ хиннаб. ТIехь-тIехьагIа баржаш латт машар бахьан, массанахьара а дизза а герз дIадаккхара тIехь, атомни тIема кхерам дIабаккхара тIехьа кхалнаха лоаттабу къовсам.

Цу къовсаме хьалха латт советски кхалнах. Цар чIоаггIа хьаллоац Коммунистически парте машар безаш лелаю арахьара политика, тайп-тайпара общественни строяш йола паччахьалкхенаш вIаши машаре яхара политика. Интернациональни декхар нийса кхетадеш болча советски кхалнаха шоай доазол дехьарча къамий кортамукъале бахьан къовсам лоаттабеча южараштa шоаш мутIахьа хилар дIаккхайкаду, дерригача халкъашта юкъе доттагIал хилийта гIерташ хьинаре болх бу.

Дукха беза советски кхалнах, къовсамера а къахьегамера а тха новкъостий! Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето чIоаггIа дика а хеташ белгалду, коммунизм хьалъяра дерригхалкъа гIулакха юкъе шоай къахьегамца оаш лоацаш дола доккха дакъа! КПСС ЦК тешаш я советски кхалнаха дерригача халкъаца цхьана дIахо йодача хана а вай дукха еза Даьхе тоаяра а хозъяра а чIоаггIа къахьегаш хург хиларах.

Болхлой, инженераш, техникаш! Парте тIахьех шо кхы а чIоагIагIа тIагIертта ворхI шера план, производственни заданеш, социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдара тIехьа, технически прогресса тIехьа, къахьегама овсарле лакхъяра а продукци дикагIа хилийтара а тIехьа къовсам лоаттабе.

Советски юрта къахьегамхой! Юрта боахама деррига доакъош кердача тайпара айдара чIоаггIа новкъостал деш хургъя КПСС ЦК мартовски Пленумо кийчъяь мероприятеш. Парте Центральни Комитето тIахьех шо Пленума решенеш кхоачашъяра тIехьа лоаттабеча къовсаме хьинаре дакъа лаца, лаьтташ тоаде, хьайбай продуктивность лакхъе, тIагIертта техника караерзае, дукхагIа ялат, технически культураш, дулх, даьтта, шура, кхыйола юртбоахама продукташ яхара боарам боацаш йолча юрта боахама ерригача торонех бизза пайда эца.

Юрта боахам дIахо цIенхаштта дегIабоалабара дерригача халкъо лоаттабеча къовсаме хьалхарча мугIарех латтаращца хила!

Парте тIахьех кхалнах — Iилмаи культураи болхлой вай общества духовни рузкъаш дукхагIа хилийтара, Iилмаи культураи халкъа вахарцара бувзам чIоагIбара, Iилмана карагIдаьннари дикагIбарий опыти халкъа боахама юкъейоалаяра, советски нах коммунистически кхетамца хьалкхебара мамогга къахьега.

КПСС Центральни Комитето белгалдоаккх, керда саг — коммунистически общества гражданин хьалкхевара сий долаш а бехктокхаме а дола гIулакх кхоачашдара кхалсаг — нана чIоагIа лоархIаме йолга. Кхалнах — ноаной! Хьалкхее вай сийлахь-йоккхача заманга — коммунизм хьалъяра заманга хьежжа хургйола тIехье.

КПСС Центральни Комитето тIахьех партийни, советски, боахама, профсоюзни, комсомольски органаш кхалнах кулгалдеча балха майрагIа хьожабара, кхалсага — къахьегамхочун, кхалсага — наьна кхы а чIоагIагIа йоакхо яра, советски кхалсага сий, нийсхо лорадара. ДIахо дукхагIа хьалъе еза берий учрежденеш, наха гIулакх деш йола предприятеш, тоабе беза цар болх, мамогга вIаштIехьдаха деза кхалсага ираз дола нана хила а, общественни вахаре дакъа лаца а, хьинаре къахьега а йиш хургйолаш дола хьалаш.

КПСС Центральни Комитет бокъонца тешаш я, советски кхалнах дIахо а вай мехка коммунизм хьалъяра сийлахь-доккхача гIулакха юкъе шоаш кхо ца беш, хьинаре дакъа лоацаш хургхиларах.

Даькъала хилда дунен халкъашта юкъера кхалнаьха цIей — 8 март!

Даькъала хилба дерригача дунен тIара къахьегаш бола кхалнах!

Сийле хийла кIаьд ца луш коммунизм хьалъеш, машар, къахьегамхой ираз бахьан долаш, шоаш кхо ца беш къовсам лоаттабеш болча советски кхалнаьха!

Даькъала хийла дунен тIа дерригача халкъашта юкъе Машар, Къахьегам, ПаргIато, Нийсхо, Вошал, Ираз оттадеш йола коммунизм!

Даькъала хийла Коммунистически парти — боккъонца коммунизм котъялара лоаттабеча къовсаме советски халкъа болата авангард!

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА ПЛЕНУМ

6-ча марта хиннача Iуйрийнарча заседане новкъоста Н. С. Хрущева доклад ювца йолаелар КПСС ЦК Пленум. Эггара хьалха къамаьлаш дир Российски Федераце, Украина, Узбекистана, Казахстана — ялат, дулх, шура, боамби (Узбекистан) эггара дукхагIа доаккхаш йолча республикай викалаша. Уж — новкъостий Г. И. Воронов (РСФСР-а йолча КПСС ЦК Бюро Председатела заместитель), Н. Г. Подгорный (Украина Компарте ЦК-а хьалхара секретарь), Ш. Р. Рашидов (Узбекистана Компарте ЦК хьалхара секретарь), Д. А. Кунаев (Казахстана Компарте ЦК хьалхара секретарь).

ТIехьагIа къамаьлаш даьча берригача ораторашa а санна, цар чIоагIа могайир новкъоста Н. С. Хрущева доклада тIара хаьдда йола предложенеш, шоай республикашкара доаладаьча масалашца юрта боахам дIахо дегIабоалабара уж Iалаьмате боккхача лоархIаме хилар хьа а хьокхаш. Масала, укх шера пропашной системах лаьтта леладе довлар алхха кхаь республике хургда.

Российски Федераце цIена параш, баьцаш дIаюв лаьтташ кIезигдара а керда лаьтташ ахара а чотах укх шера ялаташ дIадувш дола лаьтташ 7,5 миллион гектар дукхагIа хургда; 5,6 миллион гектар дукхагIа юврггья силоса лаьрхIа хьажкIаш, миллион гектар совгIа дукхагIа юврггья доаханна доакъарийна лаьрхIа шекара свекла.

Цу тайппара дикка хувцаш я Украина дIадувча лаьттай структура а. Укх шера дIадувча дерригача лаьттаех кхоалагIа дакъа хIана дац аьнна дар хьажкIаша дIалоацаргда; шозза дукхагIа хургда бобови культураш тIайола лаьтташ. Укх шера хIанзалца ца даьккхача тайпара дукха ялат даккха лаьрхIа ба украинцаш — 2,3 миллиард пунт хургйолаш.

ХьажкIаш, горох, бобаш дIаюврггйола лаьтташ дикка совдоахаш да Казахстане а параш, баьцаш, кен тIабола лаьтташ кIезигдара чотах. 24 миллион гектарага кхоачоргда укх шера ялаташ дIадувш дола лаьтташ. Соахкарчул 2 миллион гектар дукхагIа да уж.

Берригача ораторашa белгалдоах социалистически юрта боахама Iалаьмате йоккхий торонаш хилар а, цхьабакъда царех хIанз а бизза пайда эцаш ца хилар а. Цун бахьанаш — моттигашка юрта боахама деш дола кулгал тесса дитар, производство во вIаштIехьъяккхар, Iилмана карагIдаьнараши хьалха латта опыти балха юкъе кIезига кхахьар. Цудухьа, къамаьлаш дераша белгалду, юрта боахама доал дергдола органаш вIашагIйохкара хьакъехьа новкъоста Н. С. Хрущева енна предложенеш ханнахьа а лоархIам болаш а хилар.

Вокх союзни республикай викалаша а санна, нов. Воронова хоам бир РСФСР-а йолча КПСС ЦК Бюроси Российски Федераце Министрий Советои юрта боахама продукташ яхараи кийчъяраи доал дергдола, хIаранена 5—10 район юкъе а йоагIаш, районашта юкъера колхозно-совхозни (е совхозно-колхозни) 382 управлени вIашагIйолла лаьрхIа хиларах.

Къамаьлаш даьча ораторашa дуккха а нийса масалаш кхийлар, хьалха латта опыт йоаржаяр, хIанз а пайда эцанза йола торонаш ерригаш оарцагIъяхар хIанз мел лоархIам болаш да хьахьокхаш.

Нов. Воронова къамаьлаца укх тайпара масал да.

РСФСР совхозий министерства даннеша яхачох Федерацерча совхозашка юкъера лаьрхIача 332 дийнахьа кхоаб чуоттаяь хьакхарч. Кхаьба яьннача цхьан хьакхий дозал 82 килограмм хул, хIаьта килограмм тIакхетийта 9,1 кормовой единица дIа а йохийт. ТIакхеташ йолча цхьан центнерга шийга дIадодар цу совхозашка 87 сома лоархIам болаш да. Цига иштта дале а Ростовски областерча Таганрогски совхозе 253 дийнахьа мара кхабац уж, хIаьта юкъера лаьрхIача хIара хьакхий дозал 92 килограмм хул. Килограмм тIакхетийта дIаухийта доакъар 6,5 кормовой единица я. Цудухьа центнер хьакхий дулхага шийга дIабода мах 31 соми 40 кепиги мара хилац.

Нагахьа санна РСФСР-ча совхозий министерства чуйоагIача совхозашка хьакхарч кхабара ха 250 денга кхоачаш кIезигйича, иззамиссел доакъар дуадича а хьакхий дулх доаккхилга цкъаи-ахаззеи лакхлургдар, хIаьта цунга шийга дIабода мах шоззеи-ахаззеи кIезиглургбар.

Хьалха латтачеи тIехьадусаш долчеи (хIаьта иштта юкъерча а) боахамий производства экономически хьокхамашта юкъера юкъ мел йоккха я хьахьокхаш масалаш доаладу шоай къамаьлашца нн. Подгорне, Рашидова, Кунаева, кхыболча ораторашa.

Пленуме дакъа лоацараша хьайбай боахам дегIабоалабар шоаш дувцаш белгалдоах, дулхи шуреи дукхагIа даккха дезаш хилар, цу продуктай хьакъехьара лакхденна наьха хьашташ кхоачашдар духьа. Къамаьл, боккъалдар аьлча, хьакхарчи коа тIара оалхазараши санна долча чехкагIа дегIадоагIача хьайбай боахама доакъоех дора. Нов. Подгорне хоам бир, укх шера Украина хIара оахача лаьттан шин гектара лаьрхIа 100 килограмм дозал дола цхьацца хьакха хьалкхее а паччахьалкхенна дIаяла а лаьрхIа хилар, хIаьта иштта дIахо йодача хана хIара гектара лаьрхIа цхьацца хьакха хьалкхее лаьрхIа хилар а.

Къахьегамхой материальни хьашташ кхоачашдара боккха лоархIам болаш ба нов. Рашидова ший къамаьла юкъе дукхагIа бийца боамби. Цо аьлар, юрта боахама хьакъехьа тIехьарча шерашка парте даьча бокъонца долча революционни гIулакхаша гIойле яьй Узбекистана юрта боахам дегIабоалабара. Шийй дерригача исторе чухь шозлагIа Узбекистано дIадахача шера лохьа а баь дIабеннаб паччахьалкхенна кхо миллион гаргга тонн боамби. Цхьабакъда, боамби бохкара план кхоачаш-м яьяц. ХIанз республике кхоачашдеш да хлопкоробашта хьалхашка нов. Хрущева оттадаь декхар: хIара колхозеи совхозеи гектара тIара 25 центнерал кIезигагIа боацаш боамби гулбар. Из декхар кхоачашдаро торо хулийтаргья совнагIа 500—600 эзар тонн «кIай дошув» гулде — из ба ерригача паччахьа Россе цхьан шера гулбеш хиннар миссел боамби.

Белоруссе Компарте ЦК секретара **Ф. А. Сурганова** Белорусски ССР масалашца хьахьекхар, травопольщикаша юрта боахама Iалаьмате доккха зулам даь хилар. Цу тайпара болх оаха бар бахьан долаш, аьлар цо, Iалаьмате нийса критика я тхона Н. С. Хрущева яьр.

1953 шера денз кIезига хьувкъам луш йола баьцаш дIайийна лаьтташ 650 эзар гектарага кхоачаш дукхагIа хилар республике, хIаьта ялаташ дIадийна лаьтташ кхы тIа а кIезигделар, цудухьа хьайбай боахам айбе вIаштIехьдалацар республика доакъарий база эсала хиларах.

ДIадувча лаьттай структура хийцай укхаза, хIанз баьцаш дIаюв лаьтташ кIезигдареи хьажкIаш, бобови культураш, доахана доакъарийна шекара свекла дIаюв лаьтташ шердареи чотах. Кхашкара боала хьувкъам лакхбергбола гIулакхаш чакхдоахаш да.

ДIадувча лаьттай структура хувцара, лаьтта леладареи хьайбай боахам лелабареи культура лакхъяра, юрта боахама деш дола кулгал тоадара де дезача лоархIамегIарча гIулакхий хьакъехьа Пленума трибуна тIара цу тайппара дийцар — КПСС Ленинградски обкома хьалхарча секретара **И. В. Спиридонова,** Азербайджана Компарте ЦК хьалхарча секретара **В. Ю. Ахундова,** Таджикистана Компарте ЦК хьалхарча секретара **Д. Расулова,** Молдаве Компарте ЦК хьалхарча секретара **И. И. Бодюла,** Армене Компарте ЦК хьалхарча секретара **Я. Н. Заробяна,** Киргизе Компарте ЦК хьалхарча секретара **Т. Усубалиева,** Латве Компарте ЦК хьалхарча секретара **А. Я. Пельше,** Литвай Компарте ЦК хьалхарча секретара **А. Ю. Снечкуса,** Туркмене Компарте хьалхарча секретара **Б. Овезова.** 6-ча марта сайрийнарча заседане къамаьлаш дир цу тайппара СССР-а юрта боахама министра **М. А. Ольшанскеи** парте Целинни крайкома хьалхарча секретара **Т. И. Соколовеи.**

(ТАСС).

350 ЖИЙНА ТIЕХЬА — 503 IАЬХАР

КПСС XXII-ча съезда исторически решенеша дегаш гIоз а даьха, семилетка диълагIча шера доккхий декхараш тIаийцад Шелковской района племенной жа леладеча № 6 йолча совхоза Эсмухамбетов Наурде бригада: хIара 100 жийна тIехьа 140 Iаьхар хьалкхебе, хIаьта хIара устагIана тIера 7,7 килограмм тха даккха.

Уж декхараш толамца кхоачашдара цхьа барт-цхьоагIо йолаш хьинаре къахьег нов. Эсмухамбетова бригадерча берригача болхлоша.

Эггара бехктокхамера ха я царна хIанзара яр. 26-ча марта денз дахка доладеннад жа. ХIанз бахкача 350 жийна тIехьа 503 Iаьхар ба. Уж деррига Iоахарий лазар ца кхеташ да. Цу гIулакхо хьагойт жа дахкара бригада е еззача тайпара кийчо яьлга.

Жа чудоахка помещенеш цIена, йIайха я. Шортта йол, силос, концентраташ латт помещенешта юххе тIаэза. Тоаьй решеткаш, кормушкаш, хIаьта жа дахкаш эша иштта кхыйола инвентарь.

— Жа дахкаргдола кампани дика чакхъяккхара чIоагIа лоархIаме да, — йоах нов. Эсмухамбетова, — жа дахка дика кийчдари, хIаьта эггара хьалхарча деношка денз Iоахарашта дика гIулакх дари. Деннеи буси жерчашка хьожаш болхлой хул помещенешка. Дехка жерч сакмале чу а оттадий къаьстта дика кхоаб. 20—25 дийнахьа Iоахарий сакмале чу а дехке минералаш, тух, концентраташ тел. Цу тайппара леладеш хилча Iоахарий дика тоаденна хул.

Жа леладеш къаьстта дика болх беш ба А. Саидов, Б. Эзболов, Ю. Коногон, Я. Шерипов, кхыбараш а.

СССР Лакхехьарча Совета хоржамий сийна декхар тIаийцад воккхагIа волча чабана Н. Эсмухамбетова бригада: цхьаккха Iаьхар ца а болийташ жа дахкилга чакхдаккха.

М. АЗИЕВ.

Грозненски мехкдаьтта чакхдоаккхача завода нов. Штейнгардт керте латтача № 5—6 йолча установка коллективо укх шера февраль бетта план ханал хьалха, 20-ча феврале кхоачаш а яь планал совгIа дуккха мехкдаьтта сийрда продукташ арахийцай. Цул совгIа, дикка лакхъеч-най къахьегама эвсарле, хIаьта арахецаш йола продукци а дикагIа кийчъю. Укх деношка коммунистически къахьегама цIи еннай установка коллективана.

СССР Лакхехьарча Совето хоржамий деч сийна кхы а дукхагIа мехкдаьтта сийрда продукташ арахецара къахьегаш я хIанз № 5—6 йолча установка коллектив.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) установка начальник Штейнгардт, операторaш В. Тризнов, Р. Камалова, слесарь В. Викентьев, оператора гIонча Л. Казакова.

И. Плиева сурт.

СССР Лакхехьарча Совета хоржамашка

ХОРЖАМАШКАРА ХОРЖАМАШКА

Коммунистически парте массаза а ший керттерча декхарех декхар лаьрхIад, лархIа а лоархI, халкъа вахара хьал тоадара йоакхо елга. КПСС Центральни Комитета берригача харжархошка даьча Кхайкарал тIарча цу дешаша хIара советски сага дог хьоаст, кхоаненах бола тешам лу, керда коталонаш яхара дегаш ураувттаду. Цудухьа, шерра дIайолаеннача хоржамий кампане дог гIоздоаккхача укх деношка, КПСС ЦК мартовски Пленум болх беш йолча деношка, берригача советски наха а санна наурцаша а шоай цIеначa дег тIара йоах:

— Дукха езача Даьхенна дукхагIа юрта боахама продукташ яхар духьа хьинаре къахьегаргда оаха. Вай мехка хьадеш мелдола хIама халкъа, сага вахар тоадар духьа деш ма дий.

Из бакъда. Диъ шу хьалхагIа, СССР Лакхехьарча Совета хоржамашта кийчо еча хана, парте бIубенна хьакхайкадир, советски нах кхы а дикагIа, кхы а паргIатагIа бахийтар духьа, Даьхе тоаяр а хозъяр а духьа хадданза йоакхо ергья ше, аьнна. Парте а нов. Н. С. Хрущев керте латтача цун Центральни Комитето а Iалаьмате боккха болх баьб цу даькъе. Из гуш да Наурски районага хьежача.

Укх тIеххьарча диъ шера йовзаргйоацача йоалаш хувцаеннай станицаш. Масала, Наурская яхача станице наха шоашта керда хьалдаьд 300 гаргга цIа. Малхбузехьарча оагIорахьа хьахиннай керда кварталаш. Дукха ха йоацаш а тIехьа яьсса иллача моттиге хьахиннай шоай цIераш а йолаш йола улицаши переулкаши. Терско-Кумски канала Наурско-Шелковскойга дода района эрий ара гIолла чакх а даьнна. Лаьтта дийндеш дола Тирка чура хий кхаьчад екъача аренашка. Канала га чакхдоаккхача ханна станице хьалхиннай, еттача кирпишкех даь хоза цIенош а дагIаш йола, болхлой поселок. Хоза кийчъяь квартираш кхаьчай «Теркумводстроя» дуккхача болхлошка.

Наурская яхача станице хьалъяьй детяслеш, детсад, продовольственни тика, шозза вIаштIаръяь гостиница, берий поликлиника, маьхкъ ю завод. 520 бера деша моттиг йола юкъера школа. хьайбаш леладерий бераштa лаьрхIа хьалъеш латт школа-интернат. Цу тайпара дика школаш я хIанз Ленина цIерахча, «Калиновский», «Советская Россия» яхача совхозашка. Ленина цIерахчеи «Наурский» яхачеи совхозашка хьалъяьй башха-дика больницаш, «скорая помощь» я районе.

Районни центре хIанз я асфальт йилла улицаш, асфальт йиллай Ленина цIерахча майда тIа, тротуараш я.

Боккха болх чакхбаьккхаб юрташка гаьнаш йогIаш. БIаьш гектараш хиллал керда хьунаш егIай Тирка йисте гIолла, гIум меттахьа ца хьийтар духьа дукха хьу егIай колхозий кхашта гонахьарча бурунни лаьтташка.

Дикка лакхденнад наурций культурни вахар. Постное, Козлово, Селиванкино, Капустино яхача юрташка хьалъяьй керда клубаш, хьайийлай дуккха книжкаш а долаш йола библиотекаш, райцентре да шера экран йола ахканара кинотеатр. Ахканара кинотеатраш хьалдаьд цу тайппара Мекенская, Калиновская яхача станицашка, «Калиновский», «Советская Россия» яхача, Ленина цIерахча совхозашка. Совхозий болхлой, колхозхой, гIулакхерча наьха шоай телевизораш я. наурцаша яздеш а хьаийдеш а 12 эзар гаргга газети журнали да.

Цу белгалдаьча масалашеи факташеи дика хьахьокх юрта къахьегамхой хьал-тороi культурни вахари лакхденна хилар.

Р. БОГДАНОВ.

МЕХКДАЬТТА КЕРДА КIЕДЖ

Февраль бетта планах йола задани Карабулакски контора буровикашта юкъе хьалхагIа кхоачашйир буровой мастера, коммуниста Ю. Шкурата бригадо. Цу бригадо бурув техача № 64 йолча скважина чура йоккха мехкдаьтта кIедж техай. 7,5 миллиметр штуцерах деннеи бийсанеи 150 кубометр «Iаьржа дошув» арадоал.

Карабулакерча буровикаша укх шера из шоллагIа мехкдаьтта кIедж тохийтай. Шоай къахьегама совгIат СССР Лакхехьарча Совета хоржамашта хетаду буровикаша.

Буровикаша къахьегама эстафета санна дIаелар эксплуатационникашка дукха мехкдаьтта луш йола керда скважина.

А. БАКАЛЮК,
инженер.

ХОРЖАМИЙ СИЙНА

СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш хулача денна толамца накъа баха лерхI «Октябрьнефта» телемеханизированни промысла мехкдаьттахоша. Хоржамий сийна тIаийца социалистически декхараш сийленца кхоачашдара хьинаре къахьег цехашкеи бригадашкеи.

1961-ча шера даьха толамаш тIачIоагIдеш хIара деннеи буси йола производственни заданеш тIеххкхоачаш а еш, Даьхенна планал совгIа дукха мехкдаьтта тел промысла коллективо.

ДукхагIа мехкдаьтта даккхара керда торонаш гучайоахаш дуккха творчески балхаш ду промысла инженераша, мастераша, болхлоша. Иштта ер шу доладелча денз планал совгIа бIаьш тоннаш мехкдаьтта а луш 48 мероприяти чакхъяккхай. Цу мероприятеша боккха пайда лулга укх масалаша хьагойт. № 126—14 йолча скважине цемент а тохаш изоляционни балхаш дар бахьан долаш деннеи буси цу скважинера доаккха мехкдаьтта ши тонн тIакхийтар.

Цу тайпара балхаш даьча №№ 42—13, 58—11, 49—14, 132—11 йолча скважинашка доаккха мехкдаьтта а дукха тIакхийттад.

ЧIоагIа терко тIайохийт промысла мехкдаьттахоша производственни процессашта автоматизации механизации яра. Насосни станцена, резервуарашкара мехкдаьтта дистара автоматизаци е сихдаь балхаш деш латт хIанз. Уж балхаш даь йистедаьлча кхы а лакхлургья къахьегама овсарле.

Доккхий толамаш даьхад скважинашта лаьттан кIалха капитальни ремонт еча болхлоша. Шоай заданеш 115—117 процент кхоачашъю цар. Бригадашта юкъе хьалхле лелаеш я нов. Сенюхаева кулгалду бригада. Лаьттан кIалхара оборудовани дика лелаю цу бригада, цул совгIа кхыча участкашта новкъостал а ду. Ер шу доладелча денз кхыча участкашта новкъостал деш 10 скважинана ремонт яьй бригада.

Къаьстта доккхий толамаш даьхад операторашa Меркашева, Воратникова, Абуталипова кулгалдеча сменаша. Производственни заданеш 118—125 процент кхоачашъю цар.

Иштта дика болх беш я нн. Соловьевеи Кривоносовеи кулгалду скважинашта капитальни ремонт ю бригадаш. Производственни заданеш тIеххкхоачашъю операторашa нн. Акопова, Хантиева, Алиханова, дукха кхыбараша а.

Хоржамий сийна къахьегама вахте а этта хIара денна керда толамаш доах телемеханизированни промысла коллективо.

Г. ЛУКЬЯНОВ,
«Октябрьнефта» НПУ телемеханизированни промысла воккхагIа вола инженер.

Республика промышленность семилетка диълагIча шера

Республика промышленностерча болхлоша тIаийца социалистически декхараш тIеххкхоачашдаьд 1961 шера. Промышленноста валови продукци яккхара план 102,6 процент кхоачашъяьй, хIаьта промышленни продукци яккхара боарам 1960 шераца нийсбича 11 процент совгIа лакхбеннаб.

Дикка тIеххкхоачашъяьй къахьегама овсарле лакхъяреи продукци яккхарга дIабода мах лохбареи заданеш.

Промышленноста даькъе дIадахача шерара декхараш толамца кхоачашдаро йиш хилийтар коммунизма материально-техническа база хьаяр духьа лоаттабеча дерригача халкъа къовсаме лоархIаме дакъа лоацаш долча семилетка диълагIча шера промышленность кхы а дукхагIа дегIайоалаергйола декхараш оттаде.

1962 шера Нохч-ГIалгIай АССР халкъа боахам дегIабоалабара йолча паччахьалкхен плана тIа оттадаьд валови продукци яккхара боарам 14,7 процент лакхбе, цу даькъе Совнархозе гIолла 15,2 процент а лакхбеш. Производство иззал лакхлуш цIаккха а хиннаяц вай республике. Промышленни продукци эггара дукхагIа яккха лаьрхIад хIанз а «къона» долча, цхьабакъда, эггара перспективнегIа долча промышленноста даькъе — химически.

Алхха цхьан 1962 шера продукци дукхагIа йоаккхаргья 64 процент. Иззал из дукхагIа йоаккхилга Iалашдергда полиэтилен доаккхаш йолча объектай комплекс болх бе йолаялийтара чотах.

1965 шера даккха лаьрхIачул дукхагIа доаккхаргда мехкдаьтта 1962 шера.

Иштта жоп лу Нохч-ГIалгIайчен мехкдаьттахоша «Iаьржа дошув» дукхагIа даккха, аьнна парте баьча тIахьехама.

Мехкдаьтта доаккхаш цу боарамга кхоачилга Iалашдара лаьрхIад тохкама детташ дола бурош 40 процент дукхагIа тоха а Малгобек - Вознесенскерчеи Iаьлий-Юртарчеи мехкдаьтта доаллача тIерча мелови тIоанашкара промышленни мехкдаьтта даккхара кийчо е а. Плана тIа оттадаьд мехкдаьтта чакхдахареи мехкдаьтта продукташ яхареи боарам дIахо лакхбе. Масала, 50 процент дукхагIа йоаккхаргья парафин. Из йоаккхаргья керттерча даькъе Грозненски нетфемаслозаводерча парафинови цеха хьалхара очередь болх бе йолаялийтара чотах. ДикагIа дола бензинаш 35 процент дукхагIа доахаргда.

Машиностроени промышленноста вокх доакъоел сихагIа дегIакхувла а из 15 процент лакхъе а лаьрхIад. Мехкдаьтта аппаратура 20 процентал совгIеи тракторни прицепаш 34 проценти дукхагIа хьае лаьрхIад, хIаьта болата арматура шозза дукхагIа ергья. 1962 шера арахецаш йола продукци дикагIа а, чIоагIагIа а, ассортимент дукхагIа йолаш а хургья. Хьае йолаергья боккха халкъа боахама лоархIам болаш йола продукци — полиэтилен, полиизобутилен, гранулированнии электроднии кокс.

Машиностроене хьае езаш я шушаш автоматически юларгйола машинаш, дахчах Iургаш доаха электробуролгаш, электроизмерительни приборaш, бурув детта 13 ГР яха насосаш, цементировочни агрегаташ, тIоанашта тохкамбеш йола машинаш, кхыйола изделеш.

Цу тайппара 1962 шера дукхагIа хьаде лерхI халкъо леладу товараш: бежан даьтта — 15 процент, ганарий даьтта — 35, мебель — 20, виноматериалаш — 90 процент, шекар — 12-зза дукхагIа.

Паччахьалкхен планах 1962 шера дикка тоабе лерхI промышленноста болх. Масала, къахьегама овсарле 1961 шерарчул лакхлургья совнархоза промышленносте 6,6 проценти моттигерча Советий промышленносте 3,4 проценти. Къахьегама овсарле иззал лакхъе йиш хургьяц промышленноста массадолча доакъошка керда техникеи технологии шерра юкъе ца йоалайича, технологически процессаш эргайоахаш тоа ца йича, производствана механизации автоматизации ца йича.

Керда техника юкъейоалаяра даькъе укх шера Iалаьмате дукха балхаш дергда, царех керттерадараш ераш а долаш: мехкдаьтта доахача промышленносте — тIоанашта тIаухийташ бола низ чIоагI а бергболаш пайданагIа долча тайпара мехкдаьтта дахара йола рекомендацеш, кIоарга скважинаш яха бурув деттара йола техникеи технологии оттаяр; мехкдаьтта чакхдоахача промышленносте — синтез, молекулярни цаций хьисаперча кердача адсорбенташта тохкамбар а уж балха юкъейоалаяр а, пайданагIа йола керда катализатораш хьаяр; кхачан промышленносте — свекловични патокеи крахмальни бедали спиртовии ацетоно-бутиловии промышленносте комплексно чакхъяхар, кхыдараш.

Дукха балхаш чакхдаха лерхI производствана механизации автоматизации еш. Царех лоархIамегIа дараш да: хий хьаувзача кхаь станценеи резервуарни парка цхьан сборни пунктанеи автоматизации телемеханизации елга, бурув деттача моттиге кулгашца деча халача балхашта механизаци яра лаьрхIа йола АПУ-10 яха программни управлени а йолаш йола автомат хьаелгеи цунна тохкам белгеи, цхьан установке мехкдаьтта доаккхача процессашта комплексни автоматизации телемеханизации елга, Совнархозерча 81 процент йолча предприятешка мухь тIаботтареи Iобоассабареи балхашта комплексни механизаци елга.

Уж белгалдаь балхаш чакхдахаро йиш хулийтаргья, къахьегама овсарле лакхъяь ца Iеш, производствага дIадодар лохде а болхлой къахьегам аттача баккха а.

Республике дIахо а шерра хьалъергья капитальни гIишлош.

Соахкарчул 15 процент дукхагIа дIайохийтаргья капитальни вложенеш.

1962 шера болх бе йолаялийта лерхI Грозненски химически заводе синтетически этилови спирт доаккха шоллагIа очередь, Вознесенскера Грозне йоагIа нефтепровод, полиизобутилени этанови блоки доаккха установка, машинаш ю кхоъ завод, Новогрозненски ТЭЦ-е котлоагрегат, цIенош ду комбинат, Ермоловски ДОК-е хьу шаьръеча плитай цех, кердача дулха комбинате дулха-хьоанала цех, дуккха кхыйола промышленни объекташ.

Алхха Совнархозеи моттигерча Советийи промышленносте гIолла 1962 шера паччахьалкхен капитальни вложеней чотах хьал а даь, наха чуIе дIалургда 99 эзар квадратни метр чуIе моттиг йола цIенош; хьалъергья дуккха культурно-бытовой объекташ.

Парте обкомо чIоагI а даь, чакхдоахаргдолаш балхаш да капитальни вложенеш гIойле йолча оагIорахьа дIаяхийтара ларда тIа производственни мощносташ сихагIа болх бе йолаялийтара, хьалъяь яха лаьрхIача объекташта деррига материальнии, къахьегамеи, финансовии кхоачамаш тIадерзадара, керда хьалъе еза гIишлош юхаозара, чакх ца йоалаш юсаш йола объекташ кIезигьяра, гIишлош хьалъяра база шеръяра, гIишлош комплектни оборудованецеи проектно-сметни документацеи ханнахьа Iалашъяра, гIишлой-монтажни балхашта механизаци яра.

1962 шера планах хьалъелаьрхIача производственни гIишлошта хьожаяьча ерригача капитальни вложенеех 70 процент хьалъянза йиса объекташ хьалъяргеи 30 процент юхедиса кагий балхаш кхоачашдаргеи дохийтаргда. Хьожаяьча капитальни вложенешца нийсйича 1962 шера хьалъяь яланза йола гIишлош кIезиглургья Совнархозе гIолла 66 процентагара 57 процентага кхаччалцеи моттигерча Советашка гIолла 64 процентагара 23 процентага кхаччалцеи.

Укх шера механизаци е лерхI гIишлошкарча халача балхашта. Масала, комплексни механизаци ергья дерригача балхех 93 процент лоацаш лаьттанца деча балхашта, 91 процент лоацаш бетонни маркхал беча, 93 процент гIишлошта конструкцеш увттаеча балхашта.

1962 шера промышленноста болхлошта хьалхашка латтараш доккхийи бехктокхамеи декхараш доллашехьа а «Малгобекнефта» НПУ шоллагIча промысла коллектива инициативах шерра социалистически яхь яьржай республике СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш хулача денна баха боаггIача тайпара накъа бахар а семилетка диълагIча шера план ханал хьалха кхоачашъяр а духьа. Январь бетта промышленносто баьча балха итогаша хьахьокх 1961 шерара декхараш кхоачашдарца промышленноста болхлошта 1962 шера дика болх бара эша хьалаш вIаштIехьдаьха хилар. Январь, февраль бетта валови продукци арахецара план 102 процент кхоачашъяьй, хIаьта къахьегама овсарле лакхъяра план — 102 процент.

Массанахьа а айлуш латт къахьегама хьинар, дебаш латт производстве хьалха латтарий мугIараш, тIа-тIа дукхагIа шерлуш боагIа коммунистически къахьегама тIехьара болам.

ХIара болхлочо, техника, инженера, Iилмахочо, гIулакхерча саго ший сий дола декхар лоархI КПСС XXII-ча исторически съездо тIаийца йоккха программа кхоачашъеча юкъе шийгара доаггIаш дола дакъа лоацилгах.

Партийни, советски, профсоюзни, боахама кулгалхой декхар да из айденна къахьегама хьинар промышленноста болх дукхалла а дикалла а тоабара тIадерзадар, дIахо а къахьегамхой творчески инициативеи къахьегама хьинари дегIадоаладара, хIара болхлочо ший балха нормаши социалистически декхараши кхоачаш а тIеххкхоачаш а дергдола хьалаш вIаштIехьдахара, семилетка ханал хьалха кхоачашъяр духьа лоаттабеча къовсаме керда коталонаш яхара новкъостал дар.

Шеко яц Нохч-ГIалгIайчен промышленноста болхлоша 1962 шера — семилетка диълагIча шера — шоашта хьалхашка латта доккхийи бехктокхамереи декхараш кхоачашдаь ца Iеш, уж дикка тIеххкхоачаш а даь, коммунизма материально-технически база хьаяра юкъе шоашкара доаггIаш дола дакъа лоацаргхиларах.

С. СИНЕЛЬНИКОВ,
КПСС обкома промышленно-транспортни отдела заведующи.

СЕРДАЛО
2-гIа оагI. 8 март, 1962 шу.

Советски кхалнах—коммунизм хьалъеча хьинаре дакъа лоацараш

„КХАЛСАГ БОКЪОНЦА КОРТАМУКЪА ЯККХАРА А БОКЪОНЦА МАIАЧА САГА НИЙССА ЦУН БОКЪО ХИЛАРА А ОБЩЕСТВЕННИ БОАХАМ ХУРГБОЛА, ОВСАРЛЕ ЙОЛЧА ЮКЪАРЧА КЪАХЬЕГАМЦА КХАЛСАГО ДАКЪА ЛОАЦАРГДОЛА ГIУЛАКХ ДЕ ДЕЗА“.

В. И. Ленин.

Лоаман кхалсаг тахан

Советски Iаьдало шерра сийрда никъ хьабиллаб лоаман кхалнаха. ХIара денна, хIара сахьата дукхагIа чIоагIлуш латт цар гIулакх, сакхетам, хьинар. Сийлахь-йоккха Октябрьски революци хилалехьа дийша яла йиш ярий нохчийи гIалгIайи кхалсага, бокъо ярий цун къахьега, иразага кхача? Ца хов каьхат-мотти тIехьайиса хилари дар лоаман кхалсага хинна дакъа.

Паччахьа замах лоаман кхалсага вахар мишта дар массанена дика довзаш да, цхьабакъда, са цIаькха а кхы цIаькха а дувца дог доагIа из, кхалсага кхел нийсъяра даькъера Сийлахь-боккхача Октябра лоархIам кIоаргга кхетабар духьа.

Лоаман кхалсаг лоалах мукъаялар хьахьокхаш долча эггара лоархIамегIарча хIамаех цаI да цунах Iилмахо хилар.

Революци хилалехьа е деша а, е язде а ца ховш хинна лоаман кхалсаг, хIанз Iилманна чуеннай. ЛоархIамера Iилман проблемаш кхоачашъяра тIехь болх беш, вузе Iилман-педагогически болх беш я из.

Вахара, Iилман еррига наIараш шоашта хьалхашка йийла латтача лоаман кхалнахах цаI я къона Iилмахо гIалгIа Долакова Идриса Раиса. Студентка ше йолча хана денз Iилманца чIоагIа безам болаш яр Раиса. Чулоацам кIоарга болаш хулар цо яздеш дола балхаш, еш йола докладаш, цудухьа дика мах бора цар.

ТIехдика дешар а общественни болх а вIаши дика тардеш леладора Раисас.

Киргизски паччахьалкхен университете филологически факультет йистеяькха яьнначул тIехьагIа, СССР Iилмай Академерча метташ Iомадеча института аспирантуре деша а яхе, из 1959 шера дика чакхйоаккх Долакова Раисас.

Воккхача Iилмахочо-кавказоведа, профессора Дешериев Юнуса Iилман кулгал а деш кандидатски дисссертаци кийчйир цо «Нохчийн гIалгIайи меттаешта юкъерча глагола дIаяхача ханий система» яхача темах лаьца.

Цо язбаь болх чIоаггIа Iилман а практически а лоархIам болаш ба нохчгIалгIай глагол яхар санна йола чоалханера проблема къоастаяра.

Укх шера 27 феврале Грузински ССР Iилмай Академе метташ довзача институте кандидатски диссертацена защита еш яр Долакова Раиса. Института Iилман Совето масса саг раьза а волаш филологически Iилмай кандидата степень хьожайир къонача специалиста.

ХIанз йоккхагIа йола преподаватель а йолаш Нохч-ГIалгIай Паччахьалкхен институте болх беш я Долакова Раиса.

ЦIенача дег тIара къона Iилмахо даькъала ювца а доккхий творчески толамаш дахар ловш цунна ловца баккха а безам ба са.

Долакова Раисай а кхыча кхалнаьха-Iилмахой а гIулакхаша дика хьахьокх вай парте, правительства белгалбаьккхача новкъа гIолла майрра гIа боахаш йодача, лоаман кхалсагага фу дуларгда.

Ф. ОЗДОЕВА,
Нохч-ГIалгIай исторе, метта, литература Iилма-тохкама института Iилман болхло.

Сийрда уйлаш, дика гIулакхаш

МалагIча хьокхамашца накъа даьхкад шо Дунен халкъий кхалнаьха денна — 8-ча марта, хIаьта миштай шун дIахо йодача ханара планаш, аьнна хаттараш дир тха корреспондента Нохч-ГIалгIай истории, меттеи, литератураи Iилма-тохкама института Iилман болхлошка Джамбулатова Зинайгеи, Гойгова Зaремайгеи, Нохч-ГIалгIай писателий Союза правлене председателага, поэтессага Ахматова Раисайгеи. Цу хаттарашта жоп а луш цар аьлар.

1941 шера Къилбаседа-ХIирий педагогически институт йистеяькхачул тIехьагIа хьалхагIа педагогалла а цул тIехьагIа ворхI шера Iилман болхло йолаш Нохч-ГIалгIай истории, меттеи, литератураи Iилма-тохкама института Iилман болхло йолаш а болх бу аз. Институте болх беча юкъах «1941—1945 шш. Сийлахь-боккха Даьхен тIом хиннача шерашкара Нохч-ГIалгIай къахьегама гIулакхаш», «Нохчийи гIалгIайи тIемахой Даьхен Сийлахь-боккхача тIем тIа», «Нохч-ГIалгIайчен кхалнах юртбоахама ворхI шера план кхоачашъеча», яхача темаех дола балхаш яздаьд аз, хIаьта кепа теха институто ара а хийцад уж. «1920—1940 шш. Нохч-ГIалгIайчен халкъа образовани дегIаяр», «КПСС ХХ-чеи ХХII-чеи съездашта юкъерча хана социалистически культура дегIайоалаеш лоаттабаь къовсам» яхача темаех дола са балхаш хIанз кепа тоха кийчдаь да.

Из тIеххьара тема аз язъеча «Советски Iаьдал латтача 1920—1961 шш. Нохч-ГIалгIайчене культура хьалъяр» яхача диссертационни балха тIеххьара корта ба. ХIанз диссертаци йистейоаккхаш я со, хIаьта укх шера йистеяккха а лерхI аз из.

Кандидатски экзаменаш дIа а енна диссертацена защита е бокъо еннай сона.

З. ДЖАМБУЛАТОВА.

* * *

СССР Iилма Академе Дагестански филиале 1961 шера йистеяьккхай аз аспирантура. Аспирантуре дешаш йолча хана «Нохч-ГIалгIайчен къамаша Деникина духьал лоаттабаь къовсам» яхача темах диссертаци язъе йолаелар со. Цу тIа дувц советски Iаьдал доаккхаш хьинаре дакъа лоацаш нохчашеи гIалгIашеи леладаьча турпалерча гIулакхех. ХIанз диссертаци язъяь яла йоал со, хIаьта укх шера май бетта цунна защита а ергъя аз.

ДIахо йодача хана аз лаьрхIад боккха лоархIам болча а хIанзалца кIоаргга ейза йоацача а Нохч-ГIалгIайчен исторе ханах — 1927—1937 шерашка вай республика промышленность дегIаярах—йолча темах болх язбе.

З. ГОЙГОВА.

* * *

Дуккха уйлаш дег чу ух укх деношка. БIаьсти кхаьчай вай лаьтта. Безаме беркате бIаьсти. Лай кIалхара доагIача эггара хьалхарча ховхача зизашца — подснежникашца кхаьчай из.

Массанахьа гуш белабенна нах ба. Уж ба вахар керда доаккхаш боахка вай кхашкареи заводашкареи къахьегамхой. Уж ба уж космически кемаш, атомни ледоколаш хьадаьраш, целинни лаьттай дай, дукха еза Даьхе шоай къахьегамца хозъеш бараш.

Ма доккха ираз да вай замалахь вахар. Язде хIамаш ма дукха а да вай писателашта.

ХIанзара саг иллеца вувцар, цун дерригa хьинар хьахьокхар — писатела сийлахь декхар. Укх замалахь дахача вайначул дикагIа цхьаннена а карагIдаргдац из ди. Вай замах яздаь хIамаш баркал оалаш дешаргда вай тIехьенаша.

ХIара писатела а санна цхьа хIама да сона дага доаллаш. Вай ханара керда кхалсаг, къахьегамхо — лоаман кхалсаг ювцаш поэма язъе безам ба са.

Р. АХМАТОВА.

ИРАЗЕРА ВАХАР

Хала хиннад кхалнаьха вахар паччахьа Iаьдал долча хана. Къахьегача кхалнаьха маIача наха нийсса общественнии политическии вахара юкъе дакъа лаца бокъо хиннаяц. Къаьстта баьде хиннад лоаман кхалсага вахар цу хана. Нохч-ГIалгIай мехка дийша а общественни вахара юкъе дакъа лоацаш а кхалнах геттара кIезига хиннаб. ХIанз кхыча тайпара да гIулакх. Вай республике советски, партийни, комсомольски органашка, кхыча организацешка, юрта боахаме, промышленносте балхаш деш а школашка, техникумашка, институташка дешаш а Iалаьмате дукха нохчийи гIалгIайи кхалнах ба. Духхьал Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен хьехархой институте дешаш я бIаь гаргга нохчийи гIалгIайи йоI.

Къаьстта дукха нохчийи гIалгIайи мехкарий ба дешаш цу института историко - филологически факультета нохчийи гIалгIайи отделенешка.

ЧIоагIа деганш гIоздаьнна накъа баьхкаб уж Дунен халкъий кхалнаьха денна — 8-гIча марта. Дикеи тIехдикеи дешаш ба дукхагIа бола студенткаш. Масала, Зязикова, Осмиева, Мальсагова, Талгатова, Незирова, кхыбараш.

Дика дешаш а общественни вахара юкъе хьинаре дакъа лоацаш а ба студенткаш Дударова, Костоева, Льянова, Оздоева, Гигаури.

Укх шера историко-филологически факультет чакхъяьккха баргба нохчийи гIалгIайи отделенера ийс гIалгIайи 4 нохчийи йоI, хIаьта физико-математически факультетера 2 йоI. ПхелагIча курсе багIачарех цхьабараш практике баха ба. Институте дика дешаш санна дика дIахьу цар школашкара практика а. Царех ба Абадиева Луиза, Алероева Хадишат, Бзаева Елизавета, Латирова Роза, кхыбараш.

Сакъердаме а иразе а вахар да пединститута студенткай дар.

Сурта тIа: института студенткаш (аьрдехьара аьттехьа) Сакова Фаина, Васина Света, Рогушина Оля, Зязикова Макка, Осмиева Люба.

И. Плиева сурт.

СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш хулача денна а Дунен халкъий кхалнаьха цIейна а толамца накъа яхара хIара денна йола производственни заданеш 120 процент а кхы совгIа а кхоачашъеш хьайоагIа Наьсарен электрифицированни инструментий завод хьалъеш йолча цхьайттлагIча гIишлой-монтажни управлене № 1 йолча участка штукатурнии малярнии балхаш ду бригада. Хьалхарча мугIарех латташ ба цига болх беш бола кхалнах.

СУРТА ТIА: бригада дикагIбола болхлой (аьрдехьара аьттехьа) Гадаборщева Аза, Аушева Милихан, Камурзоева Долатхан, Светличная Аида, Даурбекова Насыпхан, Дзюблаева Елизавета, Аушева Тамара.

И. ПЛИЕВА сурт.

Кхалнаъха ди дездеш

Дог гIоздаларца дезду Дунен тIарча кхалнаьха цIей укх шера Грозненски локомотивни депо кхалнаха. СССР Лакхехьарча Совете хоржамаш хулача денна сийленца накъа бахара хIара денна керда къахьегама толамаш доахаш хьабоагIа уж.

Къаьстта дика болх беш ба укх деношка болхлой Наурбаева Белила, Исраилова Iайна, Любова Коку, штукатур Усманова Салимат, токарь Салина Анастасия, кхыбараш а. ХIара дийнахьа йола заданеш 120—130 процент кхоачашъю цар.

Сийрда, цIена, паргIата я механически цех. Из цех иштта лелаеш ба Гайдукова Марияи Гуженкова Антонинаи. ЧIоагIа къахьег цар цу чу порядок хилийта гIерташ. Укх шера хьалхарча шин бетта хьагул а яь, дIаеннай цар 2500 килограмм бронзови опилкаш, 300 килограмм бабит, 800 килограмм бос бола металл.

Депо болхлоша чIоагIа лоархIаш я материалаш дIаекъаш йола Мартанова Елена, оатхалаш цIенъю Колесник Рая, техник Губнелова Анна, локомотива машиниста помощник Гусейнова Тамара, кхыбараш а.

А. ТИХОНОВ.

ХАЛКЪА IАЬДАЛА КАРАГIДАЬННАРАШ

БУХАРЕСТ, 6 март. (ТАСС). Дог хьаста хIама доацаш дар буржуазно-помещиккий Румыне кхалсага вахар. Дезала юкъе, къахьегача, общественни вахаре вокхарна нийсса бокъо яцар. МаIача саго бер миссел болх бича а цунначул 40—60 процент кIезигагIа мах лора кхалсага. Кхыбараш харжа бокъо йолаш а парламенте ше хержа хила йиш йолаш а яцар кхалсаг. 70 процентал совгIа бола кхалнах дешар ца ховш бар.

— Румынски Халкъа Республика конституце 83-ча статьяца чIоагIдаьд боахама а общественни а балха массадолча даькъе кхалсага маIача сага нийсса бокъо хилар, — аьлар РНР кхалнаьха къаман Совета деятельница М. Гроза ше ТАСС-а корреспондентаца къамаьл деча хана.

Румынски болхлой парте хьалхленца румынски халкъо доккхий толамаш даьхад экономика дегIайоалаеча, социализм хьалъеча. Цунах доккха дакъа доалл кхалнаьха а. Производстве болх беча РНР берригача къахьегамхоех кхоалагIа дакъа гаргга бараш кхалнах ба. Инженераш болаш 11000 кхалсаг я мехка. Iалаьмате дукха кхалнах ба юрта боахаме болх беш. Халкъа образованера 60 проценти медицински болхлоех 74 проценти бараш кхалнах ба. Академикаш, РНР Академе членаш-корреспонденташ болаш кхалнах ба РНР-е; 300 совгIа кхалсаг я Iилма-тохкама болх беш.

Паччахьалкхено 13000 гаргга йолча кхалсага орденаши медалаши еннай. Шин кхалсага Социалистически Къахьегама Турпал яха цIи еннай.

Кхалнаха доккха дакъа лоац мехка общественни вахара юкъе. 77 кхалсаг — РНР йоккхача къаман собране членаш, 38000 совгIа кхалнах — халкъий советий депутаташ.

Халкъа Iаьдало къаьстта чIоагIа йоакхо ю кхалсаганаьна. Дуккха берий учрежденеш я мехка.

— Советски кхалнаха толамаш доахаш чIоагIа дика хеташ ба РНР кхалнах, — аьлар ше къамаьл даь йоаллаш М. Гроза. — Тхона бола хьокхам ба советски кхалнах а цар болх а. 8 марта оаха дIайха моаршал дохьийт коммунизм хьалъеш болча Советски Союза кхалнахага.

Хьалхарча мугIарашка

Коммунистически партеи Советски правительстваи кердача, коммунистически кхетамца, вай мехка коммунизм хьалъеча хьинаре къахьега кийча болаш кхебу советски кхалнах, хIаьта царна маIача наха нийсса бокъонаш а еннай.

Укх шера советски халкъо цIаккха ца хиннача тайпара хьинар айденна дезду 8 март. Шоай берригa низ тIабахийта семилетка диъалагIча шера план ханал хьалха кхоачашъеш боахк КПСС XXII съезда решенеша дегаш гIоздаьха бола советски нах, шерра йоаржаяьй цар социалистически яхь.

Цу яхье дакъа лоац тха № 21-24 йолча участка коллективо а. Тха коллективе хIанз болх беш 12 кхалсаг я, берригаш а тайп-тайпарча къамех а ба уж. Тхоца ба эрсий, татараш, эрмалой, иштта кхыдолча къамех кхалнах. ВIаши барт болаш, цхьоагIо йолаш, хьинаре къахьегаш ба тха коллектива членаш. Цудухьа дIадахача шера паччахьалкхен план ханал хьалха кхоачашъе а планал совгIа дуккха тоннаш мехкдаьтта сийрда продукташ арахеца а вIаштIехьдаьлар тха. Иштта дика оаха къахьегарах завода коммунистически къахьегама участок аьнна цIи тиллай тха коллективах.

Дика болх бу тха коллективо укх шера а. ДIабахача февраль бетта план 111,2 процент кхоачашъяьй, хIаьта дикка лакхъяьй къахьегама овсарле, мехкдаьтта сийрда продукташ яхарга дIабода мах лохбаьб.

ЧIоагIа къовсам лоаттабу тха коллектива членаша хIанз а къахьегама овсарле лакхъяра, электроэнерги, пар, каустически сода, иштта кхыйола продукци кхояра. Семилетка диъалагIча шера план ханал хьалха, 25-ча декабре кхоачашъе, 0,5 процент пар, 0,3 процент электроэнерги, 0,3 процент каустически сода кходе, къахьегама овсарле дикка лакхъе социалистически декхараш тIаийцад коллективо.

Производственни плани социалистически декхараши кхоачашдарал совгIа дIахо шоай балха говзал лакхъяра къахьегаш ба мехкдаьттахой. ДукхагIа бола кхалнах ба тха сайрийнарча кагирхой школашка, мехкдаьтта техникуме, институте хIанз заочно дешаш, Масала, мехкдаьтта институте заочно дешаш ба техник Саенко, оператор Погосова, Вязникова, техникуме — Лютина, сайрийнарча школе — Ушакова, иштта кхыбараш а. ХIаьта вIалла деша ца багIараштa лаьрхIа нов. Вязникова керте а латташ юхьера экономически школа хьайийлай тха участке. Деша багIарий чIоагIа йоакхо ю коллективо. Масала, дIа-юха новкъостал ду, дикагIа йола опыт дIайовзийт, мукъа денош тел. Цу гIулакхо хьахьокх вай парте наьха вахара хьал лакхдара, тоадара шерра никъ хьабийлалга, советски халкъ сийрдача кхоанента — коммунистически обществе дугалга.

Хьалха,паччахьа Iаьдал долча хана хала хиннад кхалнаьха вахар, хIана аьлча маIача наха нийсса бокъонаш хиннаяц цар. Иштта дац гIулакхаш вай Советски мехка. Советски Конституце — эггара демократическегIа йолча конституце маIача наха нийсса бокъо еннай кхалнаха къахьега, салаIа, иштта кхыдолчоа а. Цудухьа вай декхарийла да низ, хьаькъал кхо ца деш шошоай участкашка къахьега, историчесни Программа кхоачашъеча доаггIаш дола дакъа лаца.

1954 шера Грозненски мехкдаьтта институт йистеяьккхай аз, хIаьта 1959 шера денз болх бу укх завода № 21-24 йолча участке начальник а йолаш. Вай парте новкъосталца вIаштIехьдаьннад са сайна дагадаьллар кхоачашде а инженер хила а. Са санна шоай безам болчча деша а болх бе а вIаштIехьдоал кхыболча кхалнаьха а.

Аз доккхал ду ер паргIато еннача вай коммунистически партех, нийсса бокъо еннача Конституцех!

В. СЛОБОДСКАЯ,
Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода № 21-24 йолча участка начальник.

Хьехархо—депутаталла кандидат

Керда я № 6 йола Шаьлара юххьанцара школа. Школа керда хилча цига болх бу хьехархой а къона хиланза баргбац аьлча санна вIашагIкхийттай дукхагIа бараш кагирхой а болаш йола цун коллектив а.

Дукха ха яц Роза Мурадовна цу коллективе болх беш йола, бакъда, хIаьта а ше езаялийта вIаштIехьдаьннад цун. Деррига а кхо шу мара Роза Мурадовнах хьехархо хинна деце а къонача хьехархошта де новкъостал а дала хьехар а да цун, хIаьта хьехархочун болх дика а Iомабаьб.

... Школе дешаш йолча хана безабелар Розайна хьехархочун болх, хIаьта 1957 шера иттлагIа класс йистеяьккхачул тIехьагIа хоадам боллаш лаьрхIар цо шийна дукха дезаденна гIулакх каралаца.

Цул тIехьагIа шин шера детсаде воспитатель йолаш болх баьб Розас. Цига болх беш йолча ханне а хьахьекхар цо бераштa боаггIача тайпара кхетам бала ховргдолаш ше йолга, хIаьта хIанз эггара сий долашагIа бола болх беш — хьалкхувш йоагIача къонача тIехьенна кхетам луш, коммунистически обществе бахаргбола нах кийчбеш — йолча хана къаьгга гуш я цун хьехарчун говзал.

Дего къоабал а беш бу Розас хьехархочун болх. Хоза хет цунна бераш шийца безаме, Iимерза долаш, доккхал ду цо дешархошта дешар дезадалийта ший вIаштIехьдаларах.

Дика кхетаду Розас бера уйлаш, цун гIулакхаш дика довзаш хилча мара бокъонца вола хьехархо хила йиш йоацилга. Дукха къахьег цо ший цхьоалагIча классерча хIара дешархочун оамалаш йовза гIерташ.

Классе урок йолаеш хьалхагIа урокага бераш мишта кийчденнад, цIагIа бе бенна болх массане кхоачашбаьбий хьож Роза Мурадовна. Долла хIама вIаштIехьа хиларах тийшачул тIехьагIа дIайолаю цо урок. Иштта хул масса хана а. Сакъердаме а дешархошта дукхагIа пайда барг болаш а чакхйоаккх Розас урок.

ЧIоаггIа уйлаш тIайохийташ кийчлу Роза Мурадовна хIара урокага. КIезига дар а теркал ца деш ца дуташ урокаца дувзаденна мел долча дешашка хьож. Цун урока тIа масса хана а хул эшаш йола гойтара пособи, хIаьта иштта кхы урока мел эшар а. Цудухьа методически оагIонга диллача йоаггIача тайпара чакхйоал цун урок.

Переменах арадаьлча а Розайна гонахьа кхесташ хул бераш. Доккхал а деш безаме ладувгIаш хул уж шоай дукха езача хьехархочунга. Цо шоашта Iомадеча тайпарча ловзараштa чIоагIа раьза да бераш.

Школе болх беш йола дукха ха еце а, Роза Мурадовнас педагогически балха дикка опыт Iоаяьй. Дукха новкъостал ду цо шийца болх беш болча къонача хьехархошта план оттае, сакъердаме а дика а хургйолаш урок кийчъе, цкъаза яхе цар урок мишта лу, эшар фуд, малагIа новкъостал де деза хьож. ЦхьоалагIчеи шоллагIчеи классашка хьехаш болча хьехархой методически секце кулгалхо а я из.

Каст-каста хул хьехархоший дешархой дай-ноаной болча, хIаьта цкъаза уж школе хьагул а бийя царца педагогически темаех сакъердаме беседаш ю.

Хьинаре дакъа лоац Роза Мурадовнас школа а комсомола а общественни вахаре. Агитатор я из. ЦIенача дег тIара безаме дувц цо къахьегамхошта КПСС кердача Программах, социалистически демократех, парте нийсадош юрта бахача нахах хIаранега дIакхоачаргдолаш, из цар бокъонца кхетадергдолаш.

...Бийса яхай. Дикка ха я цIагIара бараш бийша, бакъда Роза Мурадовна йижанза я. Кхоана хургйолча урокашта кийчо яьчул тIехьагIа ший учебникаш деша хов из — Нохч-ГIалгIай пединституте кхоалагIча курсе заочно дешаш я Роза Мурадовна.

Дукха ха йоаццаш, вай Даьхен дикагIа бола къонгаши мехкарийи СССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла увттабеча деношка ялхлагIча школа хьехархоша шоай юкъарча собране берригаш раьза а болаш депутаталла кандидат оттайир шоай коллектива член а, массанена дукха езаш а йола Ахматова Роза Мурадовна.

Шеко йоацаш да къонача хьехархочо, комсомолка шийх иштта боккха тешам бенна тIадилла сий дола гIулакх дика кхоачашдергхилар.

С. КОТИЕВ.

РОСТОВ-НА-ДОНУ. «СК-4» яха шоаш лела ялат чуэца керда комбайнаш дуккха цхьана арахеца йолаенна «Ростсельмаша» коллектив. Кердача машина конструкци оттаяьй Таганрогски паччахьалкхен конструкторски бюро коллективо. «СК-4» яхача комбайна къахьегама овсарле 25 процент лакхагІа я цул хьалхагІа хиннача «СК-3» яхача комбайначул. Укх шера арахеца лаьрхІад ялат чуэца 57 эзар керда машин.

СУРТА ТІА: керттерча конвейере латта «СК-4» яха керда комбайнаш. Аьттехьа — контролер Е. К. Селезневаи слесарь-сборщик В. Г. Брутти.

В. ТУРБИНА сурт.
ТАСС фотохроника.
(Сурт хьаийцад фототелеграфаца).

ЛОАРХІАМЕРА ГІУЛАКХ ТЕССА ЛЕЛАДУ

Кхашкарча балхий культура лакхъелга, ялат а кхыйола юрта боахама продукташ а алсамйоахилга, хьайбашта шортта дика доакъар хулийтилга — иштта да кхашкара балхаш деш болча къахьегамхошта хьалхашка латта керттера декхар. Из декхар кхоачашдара дуккха а балхаш даьд МагІалбика района «Кавказ» яхача колхозе. Тракторашта, нохарашта, сеялкашта, макхашта ремонт яь баьннаб, кхашка арабалалехьа ремонт яь яккха лерхІ ялаташ чуэцаш йола техника а, дукхагІа дІае лерхІ хьажкІаш, бобови культураш.

ДІайийна культураш дика хьукъийтара боккха лоархІам болаш дола ши гІулакх — кхашка кхо дуллилгеи дикагІбарий опыт кадрашта йовзийтилгеи — эшшача тайпара йоакхо ца еш, тесса леладу колхоза кулгалхоша. Из дош кертахдаьккхача, цунна мукІарло деш бац колхоза керттера агроном Резников а, колхоза председатель Бирюков а, партбюро секретарь Герасименко а.

— ШоллагІа бригада хІанзалехьа а кхашка кхо дилла яьннай, трактористаш дешаш ба, — йоах цар, цхьанне багах оалаш санна. Хьожаргда вай бокъонца из миштад.

Эггара хьалха белгалдаккха деза колхозе оттаяь кхашка кхо диллара план геттара зІамига хилар — 3000 тонн. Баьца дааращ, бобови а кхыйола а культураш ца лаьрхІача а, духхьала ялата, аьнна, хьажкІаш а ши эзар гектар дІаювча колхозе малагІча хьисапах оттаяьй селла зІамига план? ДІайийна хІамаш дика хьувкъаргйолаш лаьтта тоадара-м хІара гектара тІа 15 тонн а кхы дукхагІа а кхо дилла ма дезий. Цу лоархІамах аьлча, хьажкІаш дІае оахача лаьттах кхоалагІча даькъа а кхоачамбеш дац, план «тІеххоачаш а еш», из болх эггара дикагІа латтача шоллагІча бригаде кхашка дилла кхо. Иштторча «толамех» доккхал деш ба колхоза кулгалхой. Укх тІеххьарча хана геттара сацийтад цига кхашка кхо дуллилга.

— Иззал кхо дилла деза, аьнна, правлене хьааьнна хІама-м дац тхога, — йоах йиълагІча бригада кулгалхочо нов. Шаленне, — цхьабакъда, шоллагІча бригадал тІехьа ца диса-м хьожаргда тхо. — Укх тІеххьарча хана мара вІалла дІа а доладаьдац цига кхашка кхо дуллилга. Цар кхашка дихьа кхо... 250 тонн да. Вокх бригадашка хІанз а дІадоладаьдац кхашка кхо диллара балхаш.

Механизированни звенош чІоагІъеш КПСС горкома бюрос колхозе укх деношка ший заседани яьча хана колхоза дикагІа болча звеношта а ховш дацар шоай кхашка мел удобренеш яхкай. Цох кхы цІаькха а гучадоал кхашка кхо диллара гІулакх, хур-хургда аьнна, колхозе тесса дита хилар. ХьалхагІа тийннача лоадам боацача планашка а ца хьежаш, маэшша кхо дилла деза кхашка, ишта мара Іалашдулургдац ялаташ дика хьувкъилга.

ДІайийна культураш хьувкъаяра, царна эшшача тайпара гІулакх дара иштта боккхача лоархІаме да механизатораши полеводаши шоай болх дика бовзаш хилар. Трактористий балха говзал лакхъяра хьайийла курсаш я колхозе болх беш. Алхха технически дешаш Іомадаь ца Іеш, юртбоахама культурашта деча гІулакхий агрономически бокъонаш а Іомаю цу курсашка. Из дика да. Цхьабакъда, во да цхьаькха: трактористаш кІезига ух занятешка. Масала, йиълагІча бригадерча трактириста А. Гурьева йоах:

— Ткъаьх тракторист ва тхо Чкалова юрта вахаш а болх беш а, хІаьта занятешка центральни усадьбе аха деза. Наькъаш деха хиле а, дІадаха машин ца нийслуш дисе а, занятешка дІадаха вІаштІехьа ца доалаш моттигаш дукха нийслу. Тхо дахаш долча юрта еш хилча нийсагІа хургъяр уж занятеш. Алхха трактористаш Іомабаь ца Іеш, кхашка балхаш деш бола берригаш а Іомабе беза лаьттанца балхаш мишта де деза.

Моттийта леладу гІулакхаш дита а дита, ха ца а тулийташ, еррига юртбоахама культураш дика хьувкъилгеи укх шера тІаийца доккхий декхараш толамца кхоачашделгеи Іалашдара мел эшар де деза колхоза кулгалхоша Іалаьмате сиха.

А. ХАРСИЕВ.

Доазол дехьара

„Коммунизм—из тоаденна вахари шортта рузкъеи дола общество“

БУДАПЕШТ, 5 март. (ТАСС). Тахан Москве дІайолаенна КПСС Центральни Комитета Пленум венгерски къахьегамхоша керттера уйла тІайохийташ я. Пленума балха хьакъехьарча хоамагара дІайолалу тахан будапештски радио тІеххьарча хоамий передачаш, Пленума материалашца хьаеллалу «Эшти хирлан» яхача сайрийнарча газета хьалхара оагІув. «Коммунизм — из тоаденна вахари шортта рузкъеи дола общество» — из тайпа йоазув оттадаьд газето Москвера беначa хоама керте.

Женеве е лаьрхІа переговораш юкъахъяха гІерт Франци

ПАРИЖ, 6 март. (ТАСС). Официальни гІозараша яьча заявленега хьежжа, Франс Пресс яхача агентства беча хоамах, французски правительства ший викал ца вахийта лаьрхІад герз дІадаккхара 14 марте Женеве вІашагІкхетаргйолча 18 паччахьалкхен Комитете.

ЧІоагІлуш латт СССР-аи ГДР-аи юкъера экономически гІулакхаш

ЛЕЙПЦИГ, 5 март. (ТАСС). Дукха ха йоаццаш КПСС ЦК Хьалхара секретарь, СССР Министрий Совета Председатель новкъост Н. С. Хрущеви СЕПГ ЦК хьалхара секретарь, ГДР Паччахьалкхен Совета председатель новкъост В. Ульбрихти вІашагІкхийттача хана цар вІаштІехьдаьккхача тайпара укх шера 5-ча марта Лейпциге хиннача бІаьстанарча ярмарке кулгаш яздир 1962 шера СССР-еи ГДР-еи вІаши дохкаргдолча товарий хьакъехьара протокола, хІаьта иштта 1962 шера Советски Союзо ГДР-а льгота а йолаш 280 миллион сом ахчан маьха юхалург товарни кредит даларах йолча соглашенена а.

ВІаши барта а долаш СССР-еи ГДР-еи 1962 шера шоайла дІа-юха дохкаргдола товараш 2 миллиард сомал совгІа а 1961 шера шин мехка юкъе дехкача товарел 12 процент дукхагІа а хургда.

Советски Союза правительства тІадожадарах соглашенена кулг яздаьд СССР-а Министрий Совета Председатела заместитела А. И. Микояна. ГДР-а правительства тІадиллрах — ГДР-а Министрий председатела заместитела Б. Лейшнера.

Кулгаш яздеча хана цига бар советски оагІонгахьара правительственни делегаце членаш. Немецки оагІонгахьара цига бар СЕПГ ЦК-а хьалхара секретарь В. Ульбрихти кхыбола официальни нахи.

Лейпцигерча болхлошца вІашагІкхетар

ЛЕЙПЦИГ, 5 март. («Правда» соб. корр.) КхоалагІа ди да КПСС ЦК Президиума член, СССР-а Министрий Совета Председатела заместитель А. И. Микоян керте латта Советски правительственни делегаци ярмаркий городе хьоашалгІа яха йола. ДоттагІийи вежарийи санна тІаэц Лейпцигерча наха советски халкъо бахийта викалаш.

Германски Демократически Республике йоккхагІчарех йолча лейпцигски металлургически завода болхлошца вІашагІкхийттай тахан советски делегаци.

Заводага хьежа баьнначул тІехьагІа цун цхьан цехе митинг хилар.

Дег чура доагІача дешаща А. И. Микоянага, В. Ульбрихтага, цар новкъосташка моаршал хьаттар шлифовщика Эрнст Ланхейма.

ЧІоаггІа раьза хинна деттаw тІоараш а долаш митинге къамаьл дир А. И. Микоянеи В. Ульбрихтеи.

Москвагахьа йийрзай уйлаш

ПРАГА, 5 март. (ТАСС). Массаза санна боацаш, тахан къаьстта дукха нах ба Прагерча газеташ дохкача будкашта хьалхашка. «Сайрийнара Прага» яхача дикагІа лоархІаш долча Чехословацки газета тахан дукхагІа я очередаш. Цу тІа кепа теха ба КПСС ЦК Пленумах а «Коммунизм хьалъяра хІанзара этапи юрта боахама деш дола доал тоадара партена хьалхашка латта декхараши» яхача Н. С. Хрущева докладах а бола хоам.

КПСС ЦК Пленум дІайолаяларах бола хоам таханарча радиопередачай керттера тема я. Миллионаш болча наха чІоаггІа уйла тІаяхийта ладувгІар эрсий, чешски, словацки меттала Москвера Н. С. Хрущева доклада хьакъехьа баьча хоамага. Пленума материалаш кепа тоха кийчлуш я пражски газетий редакцеш.

ПЛЕНУМАХ ДОЛА ХОАМАШ АМЕРИКАНСКИ ГАЗЕТИЙ ОАГІОШ ТІА

ВАШИНГТОН, 5 март. (ТАСС). ЧІоагІа уйла тІаяхийта КПСС ЦК Пленума болх зувш я Вашингтон.

Н. С. Хрущев доклада изложени Москвера дІайийша яланза яр сайрийнара газеташ арадоалача хана. Цудухьа Пленум дІайолаяларах а юрта боахама дешаш дувцаш цига КПСС ЦК Хьалхарча секретара Н. С. Хрущева йоккха доклад ярах а информационни агентстваша денна лоацца хоамаш мара кепа тоханзар цар.

«Стар» яхача газето хьалхарча оагІо тІа деннад Пленуме къамаьл деча ханна даьккха Н. С. Хрущева сурт.

СПОРТСМЕНАШ КІУВСА ТІА

Укх деношка химикий клубе чакхъяьлар Нохч-ГІалгІай республикански «Труд» яхача ДСО спортсмений кІалкхетаргах латара йола яхь, дакъа лоацаш 60 саг а волаш.

КІувса тІа баьлар дай дегІамаш дола (49 кг.) къона спортсменаш В. Арканюки (№ 55 йола школа) М. Абухаджиеви (Черноречера школа). Котваьлар дика кийчвенна хинна В. Арканюк.

Кхыдола дегІа дозалаш долчарна юкье республика чемпионаш хилар: С. Магомадов, М. Дахкильгов, А. Батыжев, С. Дукаев, Х. Мурадов, Б. Исаев.

ЧІоагІагІа а сакъердамегІа а дар боккхагІчарна юкъе хинна латар. Боккхийчарна юкъе чемпионаш хилар: Б. Багишев, В. Дадаев, В. Соколов, М. Джамбеков, иштта кхыбараш.

К. МУСАЕВ,
СССР спорта мастер.

МОСКВА ТАХАН. Саррахьа Комсомольски майда тІа.

Н. Грановске сурт.
ТАСС фотохроника.

РАДИОПЕРЕДАЧАЙ ПРОГРАММА

8-ча марта

6.40 — юртбоахама болхлошта передача (гІалгІай меттала); 6.50 — хоамаши передачай программеи; 7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор; 8.20 — Советски Союзереи доазол дехьареи хоамаш (нохчий меттала); 8.30 — «Сердало» газета обзор; 8.45 — пионераштеи школьникаштеи передача (эрсий меттала); 16.00 — «Шоана кхалнах» концерт; 16.25 — кхалнаьха халкъаштаюкъарча денна хетаяь передача (эрсий меттала); 16.45—керда хоамаш (гІалгІай меттала); 16.55—кхалнаьха халкъаштаюкъарча денна хетаяь передача (нохчий меттала); 17.15 — керда хоамаш (нохчий меттала); 17.25 — керда хоамаш (эрсий меттала); 17.35 — юртбоахаме хьалхле лелаечар заявкех концерт.

Ханнахьа чакхдоахаргда бІаьстан балхаш

«Назрановский» районерча къахьегамхоша шоай практически гІулакхашца кхоачашду КПСС XXII съезда соцамаш.

Совхозо ремонт яь яьккхай еррига юрта боахама техника: тракторащ, кхыйола юрта боахама машинаш. ВІашагІъеллай 69 пропашни культураш лелаеш йола звенош: царна юкъе шийтта механизированни звено я, 1961 шера кхоъ мара ца хиннача метта.

Шоай социалистически декхараш кхоачашдар духьа совхозо лаьрхІад хІамаш дІаювча лаьттан структура хувца, дукхагІа пайда луш йола культураш дІа а ювш. ДукхагІа дІае лаьрхІад оаха хьажкІаш, горох, доакъарийна йола бобови культураш, шекара свекла, иштта кхыяраш.

1962 шера оаха дІаюврг'ья ялатийна лаьрхІа 5550 гектар хьажкІаш, соахка 400 гектар мара ца йийнача, 1200 гектар гидуаргаш, соахка 1500 гектар мара ца йийнача, иштта кхыяраш.

Совхозо укх шера эггара хьалха дІаюврг'ья 250 гектар шекара свеклаши 80 гектар бобови культураши. Цу гІулакхо торо хулийтарг'ья, 100 гектар оаха лаьтта лоархІаш 100 центнери 100 гектар кхыдола лаьтта лоархІаш 20 центнери дулх даккха аьнна, КПСС ЦК оттадаь декхараш кхоачашде.

Тха совхозерча къахьегамхоша лаьрхІад 1962 шера хІара гектара тІара 45 центнер хьажкІаш, 90 центнер коартолаш, 75 центнер баьца дааращ даха.

Уж доккхий декхараш кхоачашдар духьа совхозо юрта боахама техника кийчъярал совгІа, дІаювча хІамай фу кийчдаьд. Цхьабакъда, хьажкІийи гидуаргийи фу кондиционни дац. Кондиционни фух хувцаш да тхо хІанз уж хьажкІаши гидуаргаши. Дуккхача отделенешка минеральнии органическии удобренеш кхашка дІакхухьилга дика вІаштІехьдаьккхад. ДІадоладеннад кхашкара балхаш а. Лаьтта оахаш, макхаш доахаш боахк механизатораш. Массайолча отделенешка вІашагІъехка я механизаторийи, хьайбаш леладерийи, хьажкІаш лелаерийи говзал лакхъеш йола курсаш.

Боккха лоархІам болаш гІулакх да тха совхозе дикагІа йолча опыта школа вІашагІйоллар. Школе Іомаергйолча программе керттера моттиг дІалоац нн. Барахоевайи Мальсаговеи балха опыташа. Дика дІайолаяьй школа занятеш. Шозза хиннача занятешка керттерча ветврача Оздоевеи, керттерча инженера Льяновеи, керттерча зоотехника Муцольговеи, керттерча агронома Газдиевеи укх тайпарча темаех лекцеш йийшай: «Хьайбай пехкашта хулаш дола лазараши уж ца хилийтара де дезараши», «Пропашни культураш дІайийнача лаьтта болх беча машиний комплекс», «Хьалха латтарий опыти шура совъяккхара торонаши», «Хьалха латтарий опыти хьажкІаш дикагІа хьувкъаяра торонаши».

Теоретически дешаш Іомадарал совгІа школе деша багІаращца практически занятеш а ю. Практически занятеш ю шоай отделенешка Мальсагов Османеи Барахоева Лемкаси. Школе ши группа я: лаьттанцарча балхийи хьайбай боахамеи. Лаьттанцара балхаш Іомадеча группо болх бергба апрель беттага кхаччалца. Цул тІехьагІа ялаташ чуийца даллалца болх социйтаргба цо. Хьайбай боахама гІулакхаш Іомадеча группо хадданза бергба болх.

Х. АЛБОГАЧИЕВ,
«Назрановский» совхоза партбюро секретарь.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ВАЙ ТЕАТРАШ МОСКВЕ

Могаваро дог ураоттаду

ЧІоаггІа тІоараш деттар зале. Массехказза хьаделлаш, юха дІакъовлаш лаьттар Кремлевски театра занавес, хІаьта раьза хиннача зрителаша ца хаддаш тІоараш деттар «Лоаман кхалсаг» яха спектакль оттаеш барий сийна.

2 марта боккха аьттув баьлар Нурадилов Ханпаший цІерахча театра артистий. Царна доагІаш совгІат дар из чІоагІа, низ тІабахийта, творчески къахьегарах.

Нагахьа санна деррига а доагІ-доагІача тайпара дувцаш хилча, грозненцаша Москве спектакль оттаяь хьалхара ди дувца дезаргда. Лермонтовцаш а кхоачаш шоашта тІера грим дІаяьккха баьннабацар Нохч-ГІалгІай драматически театра сцена тІара болхлой, художникаш, режиссераш сцене гучабаьннача хана. Шоай доттагІий аьттув баьнна дика хеташ бар уж, хІаьта халача экзамена тІаболха дешархой санна, из дика дІаенна баьннача шоай новкъостех шоай дагахьа хьогаш хинна хила а мегар уж.

Кремлевски куранташа ах бийса яьнна гургал теха дукха ха я. Йийкха, шийла сигале латт Москвана тІехь, хІаьта Кремлевски театра сценера хьахозаш жІовний таташи актерий гІараши яр. «Лоаман кхалсаг» яха спектакль оттае сцена кийчъеш балхаш дир Іуйрийна ялх сахьат даллалца. Кхо-диъ сахьат мара ха юкъе ца йолаш, юха а дийнделар сцена, микрофонаца чІоагІ а еш ека йолаелар керттерча режиссера оаз. Генеральни репетици йолаелар. Ши сахьат даьлча йистеяьлар из а. Сайре тІаярга чІоагІа сатувсаш бар артисташ.

ТІаера из, массаза а Москве хулача тайпара сийрда, нахах йизза а йолаш. ГІийло сердал йоаг паргІатача зале. Москве бахача нахацеи столицен хьаьшащеи цхьана «Лоаман кхалсагага» хьажа баьхкабар дуккха нохчийи гІалгІайи — вузий студенташ. Спектакль оттаяле хьалххагІа Ленинградера венавар А. Н. Островске цІерахча театральни института виъ студент. Цхьабакъда, залера леха хьаштдац вай уж. Хургболча, дукха ха йоаццаш грозненцашта хьалхашка «Ромеои Джульеттеи» оттаяьча артистий безам хилар «Лоаман кхалсага» сценашка дакъа лаца.

...Лоаман Дагестана юстара моттиг. Хьагучабоал дегаш гІоздаьнна, хІаман йоакхо йоаца мехкарий: Аьсети цун новкъостийи. Са мукъа даьннад мехкарий — тахан школа йистеяьккха баьннаб уж. Доккхача вахарга бода никъ улл царна хьалхашкахьа. Цхьабакъда, массадолча хІаманна тайна яц цар кхел. Цкъаза вайна новкъарле ю тишденнача шариІато юкъедаьхача къаьнарча заман акхача законаша. Ший безам, ираз, йиІий курал бахьан долаш Аьсета къовсам мишта лоаттабаьб дІахьекхар москвичашта театра артисташа.

Хьалхара акт йистеяьнначул тІехьагІа, зрителех цхьан кхалсаго лергагІара наушникаш хьаяьхар:

— Хозахета кхийра хиннай со, — елакъежар из. — Пьеса нохчий меттала йоландаь кхерар со. Цо новкъарле ерг ма иий аьнна хетар сона. Диктор а ва мотт сона-м цар кІант саг...

Иштта из хеташ бар спектакль оттаераш шоаш а. Нагахьа санна залера нах цу спектакла мотт ховш беце, зрителадега чу бода никъ лаха ховш бола мастераш хила беза артистех. Цхьабакъда, залаи сценанеи юкъе бувзам тоссабелар, из ца хилча аьттув хила йиш йоацаш бола. Зале цкъа гІетта бодача мозо ду тата а хозаргдолаш са тувра, тІаккха са чудахе доккха са доаккхар, цкъа эгІазбахе еш гІараш хулар, тІаккха белабалар лелхар. Спектакль могаелга дар из, хІаьта цо дог ура а оттадир.

ХІара актер безамца, барт тайнача, дика вІаштІехьъяьккхача ансамблаца ловзаш хилча, дикагІвар къоаставе хала да. Зрителашта хозахет З. Богалова а (Аьсет), Нохч-ГІалгІайчен халкъа артист Я. Зубайраев а (Аьсета да), З. Исакова а (Сепият), республика халкъа артистка А. Исаева а (Ашура), дуккха кхыбараш а.

Спектакль йистеяьннача чул тІехьагІа гІадваха вера художник А. Белов а. ХІама дика белгалдоаккхаш йола цун декорацеш, къаьстта Махач-Калара форда йисти талгІеш етташ латта Каспийи, езаелар. Дика оттаяьй гІайгІо вІаштайихьа Аьсет шийна дукха безача поэташка кхайкаш йола сцена. Кавказски лоамий босешкахь гучадоал цар сурташ, тІаккха зало дІаьхдаь тІоараш тох.

...Къонача коллективо экзамен лаьцар, москвичий дега чу бода никъ лехар.

— Дика ца тешаш яр со спектакле йоагІача хана, — йоах бухгалтера Мария Иосифовна Дрожженниковас. — Мотт ца харо эхь хетийтар. Коллектив ше а яцар йовзаш... Иштта моттиг нийсъеннача хана «дехке валар» хозахет. Аьсета кхело сахьувзадора. Из тайпа хІама дунен тІа дац аьнна хетар сона. ХІаьта, нагахьа санна долаш дале — театро из бакъахьа а дувц.

Москве яхача пенсионерка йолча Нина Александровна Зверевайна дага боагІа революци хилалехьа хинна Нохч-ГІалгІай мохк. Къаьнача Грозне яьй из. ЧІоагІа дика хийтар цунна къамий театра спектакль бІаргаяйна.

— Тхоай Нохч-ГІалгІайчера артисташ столични сцене бІаргагуш хозахетар, — йоах Мунаев Висас, Пайзулаев Элибека, Имаев СаІида, Баумана цІерахча лакхерча технически училища студенташа, — Тхона шаккха спектакль езаелар: «Сагах теша» яхар а «Лоаман кхалсаг» яхар а. Кхы а дукхагІа аьттув балба театрий. Тха ханарча нахах йола спектаклаш дукхагІа хийла цар репертуараца.

— Оаха доккхал ду Москве спектакль оттае дакъа кхаччал доккха сий вай театра даларах, — йоах хургволча юриста Барахоев ЗаьІамха, Евлоев Хамбора, Магамадов Салаудина. — Ший ираз бахьан долаш лоаман къонача кхалсага къонахчали цо лоаттабу къовсами дувцаш йола пьеса сцене оттаяь дика болх баьб театро. Хала минуташ тІакхаьчача хана, Аьсета карагІдаьннар карагІдоаладалар вай массайолча йоІа, аьнна хеталу.

Цар аьннар йоахар студентка Галагаева Эльзас, Чахкиева Лейлас, Шаипова Беллас...

КІаьдбенна, гІадбаха бола артисташ шоашта тІера грим дІайоаккхаш боахкача хана царна ловца баккха сцена тІехьашка ваьлар искусствай гІулакхашта йолча Керттерча управлене начальник нов. Тарасов, Нохч-ГІалгІайчен Министрий Совета Председатель нов. Гайрбеков, Нохч-ГІалгІайчен халкъа артист Эсамбаев Махьмуд, Кремлевски театра директора заместитель нов. Строев.

ЧІоагІа хозахеташ дувцар цар театра аьттув баларах, баркал йоахар ерригача творчески коллективана.

В. БЕЛОВЕЦКИЙ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цІерахча кинотеатре Йоккха зал — **«Нана Инди»** (ши сери цхьана). Долалу: 10, 1, 4, 7.
«Жаоа Корраля къайле». Долалу: 10.
ЗІамига зал № 1 — **«Жаоа Корраля къайле»**. Долалу: 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.
ЗІамига зал № 2 — **«Тха городера зІамига саг»**. Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.
ЗІамига зал № 3 — **«Тха городера зІамига саг»**. Долалу: 9.30, 11.30, 1.30, 3.30 5.30.
«Евдокия». Долалу: 8.15.
«Хин кІалхара рифаш». Долалу: 10.15.
«Родина» яхача кинотеатре **«Нана Инди»** (ши сери цхьана). Долалу: 9, 3.15, 6.10, 9.
«ИйслагІа го». Долалу: 11.50.
«Солдатка». Долалу: 1.30.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, ЦІеча фронтовиктий улица, 15, Телефонаш: редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретара — 2-45-48, партийни вахарен, экономикан, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-30-91;
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91.

1918 шерарча 11-ча августа цІерах йола типографи, г. Грозный, Революце проспект, 30/2.
Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/2.

СФ05029 Заказ № 1381